

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна теорія

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	D3 Менеджмент; D Бізнес, адміністрування та право
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Менеджмент»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-11)
Курс, семестр викладання	1 курс, 2 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	4 кредити ЄКТС (120 академічних годин), з них: денна (очна) форма навчання: лекц. – 22 год., практ. зан. – 22 год., самост. роб. – 76 год.; заочна форма навчання: лекц. – 8 год., практ. зан. – 16 год., самост. роб. – 96 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Публічного управління та цифрової економіки
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій

Розробники / викладачі

КОРАБЛІНОВА Ірина Анатоліївна,
доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки,
кандидат економічних наук, доцент

E-mail: korablinova.irin@gmail.com

Мета дисципліни	– формування розуміння об’єктивних законів функціонування та розвитку системи економічних відносин; вивчення базового понятійно-категоріального апарату економічних наук; формування у майбутніх фахівців сучасного економічного мислення, розширення світогляду про особливості економічного життя на різних етапах розвитку суспільства; вироблення вмінь і навичок самостійного спостереження за змінами економічних явищ та процесів у реальній дійсності; формування системи теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для прийняття господарських рішень в умовах обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Програмні результати навчання	ПРН-3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. ПРН-11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН-16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. ПРН-17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи економічної теорії: політекономія	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Загальні положення, предмет і метод економічної теорії. 1.2. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар та його властивості. Сутність та функції грошей. 1.3. Перетворення грошей в капітал. Виробництво додаткової вартості. Капітал та додаткова вартість. 1.4. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Закон капіталістичного нагромадження. Капітал і наймана праця. 1.5. Кругообіг капіталу. Обіг капіталу. Прибуток та його розподіл. Утворення середньої норми прибутку та ціни виробництва. 1.6. Форми, особливості і тенденції розвитку капіталу.
Тема 2. Основи мікроекономіки та макроекономіки	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Предмет, метод та інформаційна база вивчення мікроекономіки. 2.2. Попит, пропозиція, їх взаємозв’язок. 2.3. Ринок. Типи ринкових структур. Мікроекономічний аналіз поведінки економічних суб’єктів на ринках різних типів. 2.4. Предмет, метод та інформаційна база вивчення макроекономіки. Основні макроекономічні показники. 2.5. Макроекономічний аналіз ринків товарів та послуг, ринку праці та ринку грошей. 2.6. Макроекономічна динаміка та нестабільність економічного розвитку. Економічна політика держави.
Тема 3. Основи вивчення закономірностей і тенденцій розвитку	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Сутність, структура та умови формування світового господарства. 3.2. Світове господарство та міжнародна мобільність факторів виробництва. 3.3. Світові ринки, особливості і тенденції їх розвитку. 3.4. Інтеграція та транснаціоналізація світової економіки. Сучасний етап розвитку економіки та суспільства у світі та

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Наочні, інтерактивні, практичні та інноваційні	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Наочні, інтерактивні, практичні та інноваційні методи навчання</i> відповідно до рівня підготовки здобувачів: лекція-бесіда з використанням мультимедійної презентації; роз'яснювальна лекція-дискусія на засадах діалектичної логіки, логіко-історичного аналізу, поверхів логічної абстракції, аналогії, асоціацій та ін.; метод перевернутого класу; навчання інших студентів у групі; аналіз історій і ситуацій; дебати; онлайн-вікторини; онлайн-тести; відпрацювання навичок роботи з міжнародними та національними базами даних для аналізу економічних явищ та процесів; онлайн-опитування думок; групове обговорення; репродуктивні та проблемно-пошукові методи роботи з науково-теоретичною та навчально-довідковою літературою;
Творчі	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Написання есе, аналітичних довідок, індивідуального творчого індивідуального завдання (вільний вибір теми дослідження при консультуванні викладачем).
Методи дистанційного навчання	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок здобувачів освіти з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle, Google та ін. ▪ Онлайн дискусії; ▪ Індивідуальне і групове консультування (викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання); ▪ Проведення опитувань із застосуванням Google Форм і т.ін.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з дисципліни	<p>Результати навчання з даної дисципліни, які здобувач може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 6 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме:</p> <p>Знання – концептуальні наукові та практичні знання з економіки, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері економіки та бізнесу.</p> <p>Уміння/навички – поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері економіки та бізнесу.</p> <p>Комунікація – донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань у сфері економіки та бізнесу.</p> <p>Відповідальність та автономія – формування спроможності нести відповідальність за вироблення та ухвалення економічних рішень, розвиток здатності продовжувати вивчення економічних явищ та процесів із значним ступенем автономії.</p>
Критерії оцінювання	<p>Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.</p>

Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни.

Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань.

Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань.

Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань.

Задовільно (E) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань.

Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань.

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.

Форма та методи контролю начальних досягнень

Контроль успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на засадах відкритості та академічної доброчесності. В межах даної дисципліни передбачено два види контролю: поточний (*тематичний, рубіжний*) та підсумковий (*семестровий*).

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять; виконання завдань самостійної роботи; складання тематичних контрольних робіт, тестів, тощо. Поточний контроль спрямований на перевірку: рівня підготовленості здобувача до занять; активності під час обговорення навчального матеріалу; якості виконання індивідуальних, практичних, і текстових завдань; своєчасності та повноти виконання самостійної роботи. Результат поточного оцінювання є середньоарифметичним значенням отриманих балів за всі виконання самостійної роботи під час аудиторних (практичні, семінарські) занять та завдання, що виконуються під час самостійної роботи.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які за результатами поточного оцінювання набрали не менше 60 балів. **Підсумковий контроль** проводиться у формі екзамену, який передбачає перевірку рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, а також здатності їх застосовувати у професійній діяльності.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування	Під час лекцій та практичних занять використовуються різноманітні інтерактивні технології навчання, які допомагають не тільки засвоїти теми курсу, а й розвинути навички критичного мислення, уміння працювати з інформацією, під час групових дискусій та виконання завдань розвинути комунікативні навички, навички співпраці, адаптації тощо. Крім того, для підвищення ефективності навчання на заняттях застосовуються змішані форми, наприклад, метод перевернутого класу, навчання інших студентів у групі і т.ін. Такий підхід до занять передбачає обов'язкову присутність. Важливо розуміти, що через відсутність на занятті можна втратити логіку, якою пов'язані всі теми курсу. Про це лектор попереджає на вступній лекції, де відбувається знайомство зі структурно-логічною схемою курсу. Тож, бажано, навіть, якщо була поважна причина відсутності, відвідати консультацію та з викладачем обговорити проблемні питання теми або низки тем через розбір «скрізних» питань, виконати поточні домашні завдання, які необхідні для закріплення знань та формування теоретичного фундаменту.
Дотримання принципів академічної доброчесності	Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі Положення про академічну доброчесність в ДУІТЗ. Усі види письмових робіт повинні бути написані студентом самостійно та мати високий рівень оригінальності. Під час вивчення дисципліни «Економічна теорія» можна використовувати не тільки рекомендовану літературу, а й різні бібліотечно-інформаційні ресурси для розширення уявлення про ті чи інші економічні явища і процеси, які висвітлюються вченими-економістами з позицій різних наукових шкіл й підходів.
Умови зарахування пропущених занять	Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники, навчальні посібники та методичні вказівки	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Економіка: базовий курс: навчальний посібник [6-те вид., переробл. і доп.] / Ю. Є. Петруня, А. О. Задоя А.О. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 265 с. ▪ Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. ▪ Мікроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, О.А. Задоя. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 148 с. ▪ Макроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с. ▪ Міжнародна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка» / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко, Б. С. Серебренніков, Т. В. Сакалош. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. 533 с. ▪ Історія економіки та економічної думки: підручник / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай Т.В; за ред. В.Д.
---	---

	<p>Базилевича. К.: Знання. 775 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Історія економіки та економічної думки: навч.-метод. комплекс для студентів економічних спеціальностей освітнього рівня «Бакалавр» / Упорядники В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай, А.О. Маслов, І.В. Назаров, О.П. Нестеренко. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2018. 168 с. ▪ Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) (2020): у 2-х ч.. Ч. 1: Історія економіки та економічної думки, політекономія: навч. посіб.; за ред. М.М. Теліщука. Університет ДФС України. Ірпінь. 544 с. ▪ Економічна теорія: політична економія: навчальний посібник / За заг. ред. М. І. Зверякова. Одеса: Атлант, 2014. 338 с. ▪ Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид. К.: Знання, 2014. 710 с. ▪ Сучасні економічні системи: метод. вказівки / О.В. Горняк. Одеса, 2019. 48 с. ▪ Сучасні економічні теорії: навч. посібник / П.П. Несененко, О.А. Артеменко, О.Є. Патлатой. Одеса: ОНЕУ, 2017. 326 с.
Інформаційні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ ▪ 2. Наукові фахові видання з економіки у Реєстрі наукових видань України. URL: http://nfv.ukrintei.ua/search?sortOrder=title&galuzSearch[]=%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96&specialnistSearch[]=051&langSearch=ukr&

Рік введення програми – 2025 р.	Затверджено рішенням кафедри публічного управління та цифрової економіки (Протокол від 12 вересня 2025 р. № 2)	
	В.о. завідувача кафедри	Олександра ЦИРА
	Гарант освітньої програми	Людмила ГАЛАН
	Викладач	Ірина КОРАБЛІНОВА